

Genre: Spänningsroman
Titel: Han kallades Översten
Författare: Gerd & Mikael Forss
Omslag: Hildablue design
Förlag: Visto
Sidantal: 263

”Han kallades Översten” är titeln på Jakobstadsborna Gerd och Mikael Forss nya roman. Det är den avslutande delen av den trilogi som inleddes med ”Bortom mörkret” och följdes av ”Änglahotellet” (bägge utgivna 2023). Böckerna är fristående, men den inbitne serieälskaren läser förstås alla tre.

Den första boken tog avstamp i 1860-talet, och i den utgick författaren från det han hört berättas om sin morfar med rötterna i Purmo. I ”Änglahotellet” var handlingen förlagd till 2035, och i den avslutande ”Han kallades Översten” befinner vi oss i början av 2040-talet.

Magisk realism är en av trilogins gemensamma nämnare, övernaturliga händelser och drömmar med avgörande betydelse för handlingen är andra.

Vår protagonist Översten, eller Luca som han egentligen heter, kommer från Balkan där minnen av de jugoslaviska krigerna färgat hans barndom och uppväxt. Boken börjar med att han frigges efter att ha avtjänat ett femårigt fängelsestraff i Helsingfors för terrorism. Han är hämndlysten och har svårt att behärska sitt känslösvall när han går ut i friheten. Han är förrådd och ska minsann hämnas de skyldiga. Likt Jesus är han en frälsare, och det låter han till och med duvan som släpper en bajsblaffa på hans huvud så fort han kommer utanför fängelseporten få veta.

Översten vill bli lika mäktig som barndomsidolen Napoleon, och med hat i hjärtat, ett förändrat utseende, falskt namn och pass påbörjar han sin hämndodysse. Först måste han bara få veta om hans organisation Free White Christian Europe, FWCE, fortfarande existerar. Han hinner knappt tänka tanken innan en främling dyker upp och lämnar honom ett meddelande där han ombeds att infinna sig på organisationens högkvarter inom tio dagar.

Fler okända uppenbarar sig under Överstens resa. Det är märkliga sammanträffanden, främlingarna dyker upp och varnar eller ger Översten råd, för att i nästa ögonblick försvinna ut i tomma intet igen. De är änglar eller ”sekreterare” i betydelsen ”hemlighållarna” från franskans ”les secrétaires”, förklarar en av de främlingarna för Översten.

Vid sidan av huvudberättelsen pågår också en sällsam historia på ett hotell, där en fransk dam som varit död i mer än hundra år är upptagen med att teckna ner en saga åt sina barnbarn.

Magi, spöken och oförklarliga händelser i all ära, men bokens övergripande tema är huvudpersonens yttre och inre resa. I början av berättelsen är Översten på högvarv; han är förbannad, rasande, hatisk, och hans grandiosa självbild passar in på definitionen av en narcissist, men i slutet av boken är han en annan.

Huvudpersonens våldsamma tankar och känslor redovisas grundligt av författarna, vilket gör att jag som läsare inte hinner dra några slutsatser själv. Språket är uttrycksfullt, och ett frekvent användande av utropstecken bidrar också till att det går undan. Jag förstår att författarna med det vill visa hur exalterad Översten är, men det blir lite väl mycket.

Däremot tycker jag att skildringen av fanatism och bakgrunden till Överstens val att bli terrorist är träffande och bra. Redan i tidig ålder matas han nämligen med ett oersonligt hat mot muslimska bosniaker, ett hat som i vuxen ålder förvandlar honom från Luca till Översten. En gemensam nämnare för terrorister är att de är övertygade om att just deras syften och agendor är de enda rätta. Att eliminera dem som Översten anser vara hans fiender blir därför legitimt, rentav ett mål för honom. Han tror fullt och fast på att när nationerna "rensats från främmande element" inträder en ny världsordning och fred på jorden.

När Överstens handlingar fördöms av hans närmaste vacklar hela hans värld. Första gången det händer är när han kommer hem till Balkan på besök och inte får det mottagande han väntat sig. Tvärtom, han blir utskälld och utslängd av sin mor, och hon anklagar honom för att ha blivit en likadan bandit som de som mördade hans far och bröder. Översten chockas av moderns ord, men de blir också början till hans uppvaknande och tillfrisknande.

"Han kallades Översten" är en fartfylld roman, där det goda segrar över det onda och hatet ger vika för kärlek och försoning.

Yvonne Granqvist